

Kredi Kartları Komisyonlarında Vergi Tarhiyatları (BSMV'nin Yansıtılma Özelliği)

BFS - 2008/03
İstanbul, 19.02.2008

Banka sektöründe Maliye Bakanlığı inceleme elemanlarınca yapılan vergi incelemelerinde, kredi kartı komisyon gelirlerinde BSMV'nin hesaplanma tarzı nedeniyle ilave vergi tarhiyatları yapılmaktadır. Bu konudaki görüşümüz aşağıdadır.

Vergi inceleme elemanları, yazdıkları raporlarda, bankaların diğer bankalardan aldıkları kredi kartları komisyonlarının banka ve sigorta muameleleri vergisini (BSMV) mevzuata uygun olarak müşteriye yansıtıp, bu şekilde müşteriden tahsil edilen "vergiyi" vergi dairelerine yatırma uygulamasını yanlış olarak değerlendirmişler ve BSMV'nin "vergi dahil" alınan komisyon bedeli üzerinden alınması gerektiğini iddia etmişlerdir.

Bankalar, kredi kartlarının poslarda kullanımlarından takas komisyonu almaktadır. Bu çerçevede, bir bankanın ihraç ettiği kredi kartı ile başka bir bankaya ait POS cihazından satış işlemi veya ATM cihazından nakit çekme işlemi yapıldığında esas itibarıyla bankalar birbirlerine aşağıda belirtilen komisyonları ödemektedir:

- I- Satış Takas Komisyon Geliri/ Gideri
- II- Nakit Takas Komisyon Geliri/ Gideri

Bu işlemlerde, "Satış Takas Komisyonu"nu kartı üreten banka almakta, "Nakit Takas Komisyonu"nu ise kartı üreten banka ödemektedir.

Bu işlemlerde geçerli olan komisyon oranını Bankalar arası Kart Merkezi (BKM) belirlemekte ve bankaların alacağı/vereceği komisyon tutarları BKM aracılığıyla bankalara iletilmektedir. BKM aracılığıyla yürüyen bu işlemler, BKM ile düzenlenen çok taraflı bir anlaşmaya göre yapılmaktadır. Başka deyişle, BKM'nin saptadığı hususlar üzerinde BKM üyesi tüm bankalar mutabık durumdadır. BKM, örneğin "takas komisyon oranını BSMV **dahil**" olarak tespit etmişse, burada komisyon gelirinin BSMV'nin karşı bankaya yansıtıldığını kabul etmek gerekmektedir.

Gider Vergileri Kanunu'nun içinde düzenlenmiş olan BSMV'nin en önemli özelliği müşteriye yansıtılmasıdır. Başka deyişle verginin müşteriden tahsil edilmesidir. Örneğin, bir bankacılık işleminden alınan komisyon, faiz veya işlem ücreti sırasında bunun üzerinden ödenmesi gereken BSMV müşteriye yani karşı tarafa yansıtılmaktadır. Buna göre, müşteriden veya karşı taraftan, ödenecek BSMV, işlem bedeli olan faiz, komisyon veya işlem ücreti ile birlikte ayrıca tahsil edilmektedir. **Böylece sonuç olarak bu verginin mükellefi banka ve sigorta şirketleri olmakla beraber, asıl yüklenicisi hizmeti alan müşteriler olmaktadır.**

BSMV'nin gerek doktrinde, gerekse vergi sistemimiz içerisinde yansıtılmalı, diğer bir ifade ile dolaylı vergi olma özelliği kabul edilmiş ve bu husus Kanun'un 31. maddesinde açıkça düzenleme altına alınmıştır.

6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu'nun 31. maddesinde;

"Banka ve sigorta muameleleri vergisinin matrahınının 28. maddede yazılı paraların tutarı olduğu, vergi matrahından gider ve vergi adı altında indirim yapılamayacağı, bu kanunla alınan Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi'nin matraha dahil edilmeyeceği" hükme bağlanmıştır.

Matrahı tayin eden bu 31. madde uyarınca, bankaların lehine kalan paralar bu verginin konusunu oluşturacak, matrahtan vergi ve gider adı altında bir indirim yapılamayacak, ancak bu kanun uyarınca ödenen BSMV matraha dahil edilmeyecektir.

Nitekim Hesap Uzmanları Kurulu Derneği yayını olan "Gider Vergileri Kanunu ve Açıklamaları" kitabında;

"...mükellefin faiz, komisyon, prim gider karşılığı, hatta vergi ve her ne ad ile olursa olsun aldığı paraları matraha dahil etmesi, ancak bu surette bulunacak matrah üzerinden kanundaki nispete göre hesaplanacak verginin indirileceği, kanunun bu yazılış tarzının, mükellefin vergi adı altında kanununa uygun olarak hesaplanan hakiki vergi miktarı dışında müşteriden alacağı paraların vergi matrahından indirilmesine meydan bırakmamak amacını güttüğü"

ifade edilmiştir. Dolayısıyla bu durumda, müşteriden "BSMV dahil" 105.-YTL tahsil edildiğinde, matrahın 100.-YTL olması 5.-YTL'nin de BSMV olarak beyan edilip ödenmesi gerekmektedir.

Yukarıda belirttiğimiz üzere, inceleme elemanlarınca esas itibarıyla, Bankalar arası Kart Merkezi (BKM)'nin işlemin tarafı olmadığı, dolayısıyla üyelerin, yani bankaların birbirinden elde ettikleri komisyon gelirlerinin içinde BSMV olduğu yönünde bir belirleme yapamayacağı iddia edilmektedir.

Oysa, bankaların BKM ile düzenlediği çok taraflı anlaşma, BKM'nin yayımladığı yönetmelikler ve kurallar kitabı ile bunlara ilaveten çıkardığı bültenler, tüm üye bankaların uymak zorunda olduğu bir kurallar bütünüdür. BKM de komisyon tutarlarının tespitinde yetkilidir. Bu nedenle çok taraflı ve tarafları bağlayıcı nitelikteki bu anlaşmaya göre yapılan işlemlerdeki "BSMV dahil" komisyon uygulamasında, BKM'nin saptadığı hususlar üzerinde BKM üyesi tüm bankalar mutabiktir. O halde, komisyon gelirinin BSMV'nin karşı bankaya yansıtıldığını kabul etmek gerekmektedir.

Yineleyecek olursak, bu düzenlemeler BKM'ye üye bütün bankaların bilgisi dahilinde olup, vergi inceleme elemanlarının iddiasının aksine, işlemin tarafı her banka diğer bankanın nasıl bir işlem yaptığını net bir şekilde bilmektedir. Alınan komisyonlar BKM tarafından belirlenmekte, Rekabet Kurumu tarafından onaylanmakta ve ilan edilmektedir. İlan edilen komisyon, BSMV dahil olarak açıklanmakta ve yukarıda belirtildiği gibi BKM'nin ilanlarında ve bültenlerinde BSMV hariç ve dahil tutarlar yer almaktadır.

Sonuç olarak, BKM'den alınan komisyonun içinde "BSMV dahil olduğunun belirtilmesi" söz konusu olduğuna göre, iç yüzde ile BSMV ayrılmalı (100.-YTL komisyon geliri ve 5.-YTL BSMV olmak üzere) ve 5.-YTL BSMV ilgili vergi dairesine ödenmelidir. Aksi halde, 105.- YTL gelir gösterilir ise bunun üzerinden 5.25.- YTL BSMV hesaplanması halinde aradaki fark gereksiz yere iç bünyeden karşılanmış ve ödenmiş olur.

Bu konularda daha geniş bilgi veya yapılan tarhiyatlar için hareket tarzını belirlemek amacıyla bizimle temas kurabilirsiniz.